

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2013-04-29
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
3319-13 E
Enhet 1:2

Sida 1 (6)

SÖKANDE

Bemannia Kontor AB, 556633-5476
Sveavägen 155
113 46 Stockholm

Ombud:

Jur.kand. Pontus Meilink
Advokatfirman INTER
Box 87
101 21 Stockholm

MOTPART

Lerums kommun
443 80 Lerum

Ombud:

Tove Sjöberg
Lerums kommun
443 80 Lerum

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

KONKURRENSVERKET	
2013 -04- 2 9	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 203935

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00

Telefax
031 - 711 78 59

E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se

Expeditionstid
måndag - fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Lerums kommun (kommunen) har genomfört en upphandling av bemanningsjänster inom administration. Upphandlingen har genomförts som en förenklad upphandling. Av tilldelningsbeslutet den 14 mars 2013 framgår att andra leverantörer än Bemannia Kontor AB vann upphandlingen.

YRKANDEN M.M.*Bemannia Kontor AB*

Bemannia Kontor AB (Bemannia) begär överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas eller göras om. Bemannia anför i huvudsak följande.

Kommunen har felaktigt förkastat Bemannias anbud med hänvisning till att anbudet innehöll för lågt timpris och att ingen acceptabel förklaring lämnats. Av 12 kap. 3 § eller 15 kap. 17 § LOU framgår att anbudsgivaren ska få tillfälle att yttra sig över myndighetens skäl för att förkasta anbudet. Eftersom kommunen inte har följt regeln ska upphandlingen rättas eller göras om redan på denna grund.

Prissättningen i anbudet såg ut enligt följande:

Assistent	175 kr/h
Receptionist/telefonist	175 kr/h
Controller	10 kr/h
Ekonomiassistent	9 kr/h

Bemannia har på begäran av kommunen lämnat en förklaring till prissättningen och kommunen har härefter, utan att kommunicera bolaget, förkastat anbudet med hänvisning till att förklaringen inte är acceptabel. Bemannias förklaring till prissättningen innefattade bl.a. att priserna för controller

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 3
3319-13 E

och ekonomiassistent är satta utifrån att det är yrkeskategorier av liten omfattning och där bolaget eventuellt även kan kompensera med arbetsmarknadspolitiska stöd och insatser. Bolaget har säkerställt att anbudet i sin helhet är både affärsmässigt och företagsekonomiskt hållbart. De kategorier som Bemannia har lämnat ett lågt pris på är personalkategorier som enligt förfrågningsunderlaget inte kommer att avropas i någon stor omfattning. Detta bekräftas även av Bemannias tidigare upphandlingar där dessa personalkategorier oftast avropas i mindre omfattning än vad som anges i förfrågningsunderlaget.

Bemannia lämnar varje år ett stort antal anbud och är väl insatt i branschens affärsmässiga villkor. Samma förklaringar som i nu aktuell upphandling har godtagits av flera andra upphandlande myndigheter. Bemannias skriftliga förklaring får under alla förhållanden anses vara godtagbar. Att andra leverantörer inte har beaktat sänkta arbetsgivaravgifter och olika former av arbetsmarknadspolitiska stöd kan inte läggas Bemannia till last. Kommunen har inte heller visat att anbudet inte är seriöst och att det är osannolikt att Bemannia kan leverera till de erbjudna priserna.

På grund av kommunens agerande har eller kan bolaget komma att lida skada.

Lerums kommun

Kommunen anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande.

Kommunen har genom att förkasta Bemannias anbud inte brutit mot några regler i LOU. Bemannias anbud bedömdes vara onormalt lågt och kommunen begärde därför, i enlighet med 15 kap. 17 § LOU, en skriftlig förklaring till det låga anbudet. Bemannia har således beretts tillfälle att förklara sig mot kommunens preliminära bedömning. Kommunen har beaktat Be-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 4
3319-13 E

mannias svar men anser att det inte var tillfredsställande varför anbudet förkastades.

De anbudspriser som Bemannia har lämnat avviker väsentligen från övriga lämnade anbudspriser i upphandlingen och från vad som kan betraktas som normalt i förhållande till de upphandlande tjänsterna. Det genomsnittliga timpriset från övriga anbudsgivare är för controller 287 kr per timme och för ekonomiassistenter 242 kr per timme. Även som helhet avviker Bemannias anbudspris kraftigt från övriga anbudsgivares anbudspris. Priserna i sig visar att anbudet är onormalt lågt och att det rör sig om ett olönsamt kontrakt. Då det uppenbart saknas kostnadstäckning för de upphandlade tjänsterna och då någon volym av vardera kategorin inte har garanterats finns det ingen anledning för kommunen att anta att Bemannia kommer att vilja/kunna leverera inom avtalskategorierna controller och ekonomiassistent i den omfattning som kommunen efterfrågar. Kommunen har därmed visat att anbudet är onormalt lågt. Bemannia har inte heller lämnat någon konkret förklaring till det låga priset eller visat något stöd för att bolaget kan leverera i enlighet med de priser som anges i anbudet.

Att andra upphandlande myndigheter har godtagit det låga priset saknar betydelse då den upphandlande myndigheten får, inte ska, förkasta onormalt låga anbud.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Förvaltningsrätten har enligt 16 kap. 6 § första stycket LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen. Om så är fallet och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada,

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning I

DOM

Sida 5
3319-13 E

ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 15 kap. 17 § LOU anges att en upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår att Bemannia har beretts tillfälle att komma in med en förklaring till det aktuella anbudspriset och att kommunen inte godtagit denna förklaring. Förfarandekravet i 15 kap. 17 § LOU är därmed uppfyllt.

En förutsättning för att upphandlingsförfarandet ska fungera så som det är avsett är att de uppgifter som lämnas i anbudet står i överensstämmelse med verkliga förhållanden. Att Bemannia skulle kunna uppfylla flera och kanske dessutom stora uppdrag med det offererade priset för personal i kategorierna controller och ekonomiassistent framstår, såsom kommunen gjort gällande, mycket osannolikt eftersom det inte anges det i förfrågningsunderlaget hur stora volymer som kan komma att upphandlas och priserna skiljer sig kraftigt i förhållande till övriga anbudspriser. Det skulle såsom kommunen anfört kunna innebära så stora förluster för Bemannia att bolaget skulle vara tvunget att tacka nej till uppdrag av denna anledning eftersom anbudspriserna avseende de aktuella tjänstekategorierna är så lågt

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 6
3319-13 E

att det inte ens är möjligt att ha en kostnadstäckning med de anbudspriser som Bemannia har lämnat. Kommunen har därmed gjort sannolikt att Bemannias anbud är onormalt lågt.

Bolagets förklaring till att det låga anbudet ändå är seriöst menat är att de aktuella tjänsterna kommer att upphandlas i begränsad omfattning och att man eventuellt även kan kompensera det låga priset med arbetsmarknads-politiska stöd och insatser. Vilka insatser detta skulle vara framgår dock inte. Förvaltningsrätten anser inte att Bemannia genom sin förklaring har gjort sannolikt att det låga anbudet ändå är seriöst menat och att bolaget har förmåga att fullgöra ett eventuellt avtal i enlighet med lämnat anbud. Förvaltningsrätten kan i denna del sammanfattningsvis konstatera att Bemannia visserligen har lämnat en förklaring till det låga priset men att förklaringen inte kan anses godtagbar eftersom det inte är sannolikt att bolaget kan leverera till de i anbudet angivna priserna. Utifrån denna bedömning menar förvaltningsrätten att kommunen har haft fog för att förkasta bolagets anbud.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att det saknas grund för ett ingripande mot upphandlingen varför ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Karin Leidzén

Rådman

Föredragande i målet har varit Lena Rehnberg.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten.

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU